

سیاست کیفری ایران در قبال فروش غیر مجاز واکسن کرونا

فرحناز رضاپور

دانشجوی کارشناسی، رشته حقوق، واحد خوی، دانشگاه پیام نور، خوی، ایران (نویسنده مسئول)

Vahidhomayoni@yahoo.com

زهرا چایلو

دانشجوی کارشناسی، رشته حقوق، واحد خوی، دانشگاه پیام نور، خوی، ایران

سمانه عیوضلو

دانشجوی کارشناسی، رشته حقوق، واحد خوی، دانشگاه پیام نور، خوی، ایران

دنیا بدخش

دانشجوی کارشناسی، رشته حقوق، واحد خوی، دانشگاه پیام نور، خوی، ایران

حسن علیزاده

دانشجوی دکتری تخصصی، رشته حقوق بین الملل، واحد مراغه، دانشگاه آزاد اسلامی، مراغه، ایران

چکیده

زمینه و هدف: پس از شیوع ویروس کرونا در سال ۲۰۱۹ اقتصاد جهان وارد رکود شد. روابط اجتماعی و محیط‌های کسب و کار محدود و معیشت بسیاری از مردم جهان با مشکل مواجه شد. در این میان و با نبود دارویی مؤثر علیه این بیماری، تولید واکسن یکی از راه‌حل‌های مورد توجه دولت‌ها برای خروج از وضعیت بحرانی کنونی است. داروهای قاچاق به داروهایی اطلاق می‌گردد که به صورت غیرقانونی و بدون داشتن مجوز رسمی از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی وارد کشور شده و عرضه می‌گردد.

روش تحقیق: روش تحقیق در این پژوهش به صورت تحلیلی توصیفی می‌باشد.

یافته‌ها: از دلایل عمده‌ای که اهمیت این موضوع را دوچندان می‌کند، طیف گسترده و حجم زیان‌دیدگان این پدیده به خصوص در جایی است که مسئله مهم سلامت و امنیت غذایی مصرف‌کنندگان با مخاطره جدی مواجه شود.

نتایج: آسیب‌ها و مخاطره‌های بسیار گسترده و ویرانگر ناشی از ورود غیرقانونی کالاهای سلامت محور و به خطر افتادن موضوعات مهمی چون حق بر تامین امنیت و سلامت مواد غذایی، بهداشتی و دارویی مصرف‌کنندگان و خطرات گسترده جسمی و جانی ناشی از مصرف کالاهای سلامت که به صورت قاچاق وارد و عرضه می‌گردد قانونگذار را بر آن داشت تا با اتخاذ سیاست کیفری افتراقی و سختگیرانه، با اختصاص ماده ۲۷ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۲ به این موضوع، آشکارا قاچاق دارو را جرم انگاری و آن را جرم اقتصادی معرفی و مرتکبین این نوع از قاچاق را مستحق تحمل مجازات‌های مربوط به قاچاق کالای ممنوع دانسته و مقررات شکلی و ماهوی خاص و متفاوتی را در جرم انگاری و پاسخ‌دهی در قبال آنها مقرر دارد.

کلید واژه‌ها: قاچاق، واکسن، اقتصاد، کرونا

مقدمه

پدیده قاچاق Trafficking یکی از موضوع های مهم و حساس از منظر اقتصادی، جرم‌شناسی و حقوق جزاست. بدین جهت، رسیدگی به موضوع قاچاق به عهده مرجع قضایی اختصاصی (دادگاههای انقلاب اسلامی) گذاشته شده است تا با دقت و انگیزه کافی به این مهم پرداخته شود. قاچاق دارو بعد از مواد مخدر و اسلحه، وحشتناکترین نوع قاچاق است؛ چراکه زیان آن فقط شامل زیان اقتصادی نیست، بلکه سلامت و جان انسانها را به خطر میاندازد. دارو نیازی است که به فوریت لازم میشود و به فوریت تأثیر میگذارد. به همین ترتیب عوارض ناشی از سوء مصرف آن نیز خیلی زود دامن گیر فرد و اجتماع میگردد. برای پیشگیری از بزه دیدگی افراد مضطر و ممانعت از ارتکاب خرید و فروش داروهای غیرمجاز و قاچاق در جهت حفظ و افزایش ایمنی جامعه، تحقیق حاضری می تواند جلوه های از ضرورت تأکید بر این مهم باشد. کنترل پدیده مجرمانه در یک محدود قابل تحمل، رسالت سیاست جنایی است. سیاست جنایی برای ایجاد عدالت کیفری و اجتماعی ابزاری ناکافی است. بهره گیری از نظامهای کنترل کننده فراکیفری و نهادهای اجتماعی، نقش ویژه ای در پیشگیری از جرم و انحراف و مبارزه با آن دارد. شرط تحقق هر جرم یا پدیده جنائی آن است که برخلاف نظم اجتماعی باشد، هر جرم با هر درجه ای لطمه بر نظم اجتماعی وارد می کند و جامعه به اشکال گوناگون به آنها پاسخ میدهد. گسترش ارتباطات تحولی عمیق در امر مبادلات و مناسبات اقتصادی بین کشور، علت نزدیکی فرهنگ مصرفی جوامع شده و از طرفی، وجود مرزها و سیاستهای اقتصادی ناشی از اعطای حاکمیت دولتها در امر صادرات و واردات، موجب پیدایش پدیده های به نام «قاچاق» شده و به عنوان یکی از معضلات عمده بر سر راه توسعه اقتصادی کشورهای در حال رشد قرار گرفته و آثار زینباری مثل ایجاد اخلال در عملکرد نظام اقتصادی، ایجاد اخلال در سیاستهای تجاری، مالی و پولی، کاهش درآمدهای دولت و... را به دنبال داشته است. برای جلوگیری از نابسامانیهای اجتماعی و اقتصادی و حمایت و صیانت از آزادی افراد، جامعه و تولیدات ملی ضروری است که اعمال ممنوعه و مخل نظم و امنیت توسط قانونگذار بیان شود و واکنش جامعه و ضمانت اجرای لازم نیز دقیقاً روشن گردد. پدیده قاچاق که در فرآیند توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کلیه جامعه های انسانی اعم از پیشرفته یا در حال پیشرفت، حکم «کرم خردار» را دارد که چنانچه به گونه ای سنجیده و ریشه ای با آن برخورد نشود، نه تنها هیچ مشکلی از مشکلات مربوط رفع نخواهد شد، بلکه به سادگی می تواند افزون بر افزایش و تشدید مشکلات، شالوده اقتصادی و به بیان روشن تر، کلیت ساختاری جامعه را به گونه ای غیرقابل تصور و درمان ناپذیر مورد تهدید قرار دهد. واقعیت این است که سلامت یکایک افراد جامعه و البته ارتباط دوسویه آنها با متولیان امر بهداشت همیشه به مبحث دارو در کشور اهمیتی دوچندان بخشیده است. با این توصیف بیهوده نیست که بگوییم یکی از مباحث پراهمیت چند سال اخیر در حوزه سلامت و بهداشت همین مسئله (خرید و فروش داروهای غیرمجاز و قاچاق) است. لذا برای پیشگیری از بزه دیدگی افراد مضطر و ممانعت از ارتکاب جرم خرید و فروش داروهای غیرمجاز و قاچاق در جهت حفظ و افزایش ایمنی جامعه، تحقیق حاضر می تواند جلوه های از ضرورت تأکید بر این مهم باشد. کالاهای زیادی از مرزهای کشور به داخل و به خارج قاچاق می شوند، اما قاچاق دارو از دو حیث مهم است. نکته متفاوت در قاچاق دارو نسبت به بقیه کالاها، قاچاق دوطرفه دارو است. به طوری که هم قاچاق داروی خارجی به داخل وجود دارد و هم قاچاق داروی تولید داخل به خارج از کشور. نکته دوم اینکه دارو با جان مردم سروکار دارد، درحالی که اهمیت بقیه کالاها از این حیث نسبت به دارو قابل قیاس نیست. مسئله حائز اهمیت درخصوص قاچاق دارو، جان آدم هاست. در میان داروهایی که قاچاق میشود بخش بسیاری می تواند تقلبی باشد؛ زیرا هیچ نظارتی بر آنها صورت نمی گیرد. جدای از تقلبی بودن این داروها درصدی از آنها تاریخ مصرفشان گذشته و یا در حال انقضاء هستند. داروهایی که به صورت قاچاق وارد کشور می شوند و جزء فارماکوپه دارویی ایران نیست و از مراکز غیررسمی مانند ناصر خسرو و...

۱- بیان مسئله

پدیده قاچاق از دیرباز تاکنون همواره به عنوان یک حرفه کاذب و پردرآمد و در عین حال آسان و کم هزینه برای عده ای سوداگر مطرح بوده است. قاچاق کالا پدیده‌های است اقتصادی که از گذشته، وجود داشته و دولتها همواره، با دید بزه به آن نگرسته و بیش از آنکه به حل ریشه ای آن از طریق اصلاح سیستم اقتصادی خود بیندیشند، به فکر مبارزه با آن به عنوان یک جرم همانند دیگر جرایم بوده اند، غافل از آنکه در بسیاری از موارد نمی توان با جرم انگاری در مبارزه با آن به نتیجه مطلوب رسید. وسعت ابعاد و دامنه قاچاق کالا در طول تاریخ و سرزمین های گوناگون، به حدی بوده که در منابع گوناگون برای به تصویر کشیدن ماهیت و آثار آن از اصطلاحاتی مانند اقتصاد پنهان، اقتصاد سایه، اقتصاد زیرزمینی و مانند آن استفاده شده است (محسنی، ۱۳۹۲: ۲۵). طبق آمارهای سازمان بهداشت جهانی، تخمین زده می شود که ۷ الی ۱۰ درصد داروهای موجود در بازارهای جهان تقلبی باشد. ولی این رقم در کشورهای فقیرتر و در حال توسعه به ۹۰ درصد هم می رسد. هر فرآورده ای که میزان ترکیبات فعال آن از حد لازم کمتر باشد نیز به عنوان داروی تقلبی مطرح است. بازار تقلبات دارویی به علت وسعت زیاد و پنهانی بودن به صورت دقیق قابل بررسی و ارزیابی نیست و فقط به صورت تقریبی می توان محاسباتی بر اساس موارد کشف شده انجام داد. تقلب اکثراً در محصولات انجام می گیرد که نمونه واقعی آن گرانتر از نمونه جعلی بوده و منافع ریالی برای تولید کننده یا وارد کننده آن زیاد باشد.

۲- اهمیت و ضرورت مسئله

این نوشتار با مرور ادبیات تحقیق بر آن است تا پس از تبیین علل و زمینه های خرید و فروش داروهای غیرمجاز (واکسن کرونا) و قاچاق و مطالعه جرم شناختی بزهکاری و بزه دیدگی آن؛ مهمترین عوامل مؤثر بر خرید و فروش داروهای غیرمجاز و قاچاق را به روش میدانی در منطقه بازار ناصرخسرو تهران شناسایی نموده و جهت برون رفت این چالش فراروی صنعت دارو در ایران، راهکارهای علمی و کاربردی ارائه نماید.

بدینسان با مرور سوابق تحقیق مشخص گردید که متأسفانه درخصوص عوامل مؤثر بر خرید و فروش داروهای غیرمجاز و قاچاق در بزرگترین مرکز غیرقانونی داروی ایران یعنی ناصرخسرو تهران، تحقیق خاصی صورت نگرفته است و لذا نوآوری پژوهش حاضر بیشتر به کاربردی بودن آن برمیگردد. چراکه نتایج و یافته های تحقیقات کمی و کیفی معدودی درخصوص خرید و فروش داروهای غیرمجاز و قاچاق به رشته تحریر درآمده است، عمدتاً به بحث کلی قاچاق و ابعاد اقتصادی و حقوقی آن و برخی نیز به قاچاق دارو به مثابه یک جرم سازمان یافته پرداخته اند.

۳- ضرورت برخورد قاطع با قاچاق داروهای تقلبی و فاقد اعتبار

از دلایل عمده اهمیت برخورد قاطع در قبال قاچاق داروهای تقلبی و فاقد اعتبار، طیف گسترده و حجم زیاد زیاندیدگان این پدیده است، از یک طرف این گونه کالاها بدون اعمال هرگونه کنترل کیفی روانه بازار مصرف می شوند و از طرف دیگر شرایط نامناسب حمل، انبار و توزیع آنها، نگرانی های جدی را به دنبال دارد. قاچاق با پنهان کاری همراه و همزاد است. داروهای قاچاق از جمله اقلامی هستند که هم به دلیل عرضه انواع تقلبی و جعلی و هم به خاطر شرایط نامناسب نگهداری و توزیع، جان مصرف کنندگان را تهدید می کنند.

۴- تخلف یا جرم بودن بزه قاچاق کالاهای سلامت (دارو)

۱. ارتکاب بزه قاچاق کالاهای سلامت در موارد زیر جرم انگاری و در غیر آن تخلف محسوب شده است.
۲. ارتکاب قاچاق کالای سلامت به صورت سازمان یافته؛

۳. شخص مرتکب قاچاقچی حرفه ای تلقی شود؛ منظور شخصی است که بیش از سه بار مرتکب جرم قاچاق شود و ارزش کالای قاچاق در هر مرتبه بیش از ۱۰ میلیون ریال باشد.
 ۴. مواردی که مرتکب قاچاق کالای سلامت محور از کارکنان اشخاص حقوقی وابسته به دولت یا مأمور به خدمات عمومی و یا مأموران و کارکنان دستگاههای مسئول مبارزه با قاچاق باشند.
 ۵. در جایی که کالای سلامت محور؛ مواد و فرآورده های دارویی، فرآورده های زیستی (بیولوژیک) مکمل ها، ملزومات و تجهیزات پزشکی باشد.
 ۶. در مواردی که کالاهای سلامت محور مواد و فرآورده های خوراکی، آشامیدنی، آرایشی و... ظرف مدت ۱۰ روز موفق به دریافت مجوز مصرف انسانی نشود.
- لازم به ذکر است مطابق ماده ۲۷ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مجازات های مذکور مانع از پرداخت دیه و خسارت های وارده احتمالی نمی باشد.
- همانطور که مورد نظر است قاچاق دارو ارتباط مستقیم با سلامت جامعه دارد و تنها وکیلی قادر به دفاع از این دسته از دعاوی است که علاوه بر دانش تجربه کافی نیز در این زمینه داشته باشد.

۵- اهمیت مبارزه با قاچاق داروهای تقلبی و فاقد اعتبار (واکسن کرونا)

در قانون اساسی کشور، برخورداری از سلامت به عنوان حق اساسی مردم به رسمیت شناخته شده است. قاچاق دارو که از سوی مسئولان و متولیان امر در حوزه بهداشت و درمان کشور نیز تایید می شود، معضلی است که در صورت عدم برخورد و مقابله با آن، آثار ناگواری به دنبال خواهد داشت که مهم ترین آنها، تهدید سلامت مردم است که از دست دادن آن هرگز قابل جبران نخواهد بود. پروسه صدور مجوز واردات دارو فرآیندی سخت گیرانه است و تمام قوانینی که در این خصوص در کشور وجود دارد، مطابق با استانداردهای فارماکوپه دارویی دنیاست و می بایست به طور کامل رعایت شود زیرا دارویی که مجوز وزارت بهداشت (برچسب اصالت کالا، IRC) را ندارد، قاچاق محسوب می شود (اصلائی اسلمرز، ترانه، سبحانی، ۱۳۹۴: ۷۰). نکته متفاوت در قاچاق دارو نسبت به اغلب کالاها، قاچاق دوطرفه آن است. از یک طرف اقلام دارویی زیادی به کشورهای همسایه قاچاق میشود و از سوی دیگر محموله های داروهای قاچاق و تقلبی از مجراها و مسیرهای غیر قانونی، توسط افراد و شبکه هایی به کشور سرازیر میگردند. داروهای قاچاق جزئی جدایی ناپذیر از سیستم بهداشت و درمان کشورمان شده است و هنوز هیچ قدرتی نتوانسته ریشه های این درخت تنومند را قطع کند. در کشور ما داروهای مخدر و داروهای تقلبی از مرزهای شرقی، داروهای مکمل، لوازم آرایشی بهداشتی بیشتر از سمت جنوب و حوزه خلیج فارس وارد شده و یک سری از داروهای عمومی نیز از مرزهای غربی (ترکیه) وارد می شود و در کنار واردات داروهای قاچاق به کشور نیز داروهای تخصصی که در سیستم توزیع یارانه ای کشور قرار می گیرند هم از کشور خارج می شوند و مهمترین دلیل خروج بی رویه دارو به خارج از کشور ارزان بودن آن است (پژویان، ۱۳۹۵: ۴۶). طبق آمار سازمان جهانی بهداشت، در کشورهای مختلف از یک تا ۷۰ درصد قاچاق دارو و تولید داروی تقلبی اتفاق می افتد، در کشورهای پیشرفته قاچاق دارو یک درصد و در کشورهای آسیایی شرقی و آفریقا ۵۰ درصد است اما در کشور ما به نظر می رسد این موارد از یک درصد بیشتر و از ۵۰ درصد نیز کمتر باشد. خارج یا وارد کردن محصولات دارویی به صورت قاچاق تبعات بسیاری را برای کشور به دنبال دارد، از آنجا که کنترلی روی داروهای قاچاق انجام نمی شود، کیفیت آنها هم قابل شناسایی نبوده که همین موضوع سلامت بیماران را به مخاطره خواهد انداخت (اصلائی اسلمرز، ترانه، سبحانی، ۱۳۹۴: ۶۹).

۶- تبیین علل وعوامل زمینه های قاچاق دارو

در قانون اساسی کشور، برخورداری از سلامت به عنوان حق اساسی مردم به رسمیت شناخته شده است. قاچاق دارو که از سوی مسئولان و متولیان امر در حوزه بهداشت و درمان کشور نیز تایید می شود، معضلی است که در صورت عدم برخورد و مقابله با آن، آثار ناگواری به دنبال خواهد داشت که مهم ترین آنها، تهدید سلامت مردم است که از دست دادن آن هرگز قابل جبران نخواهد بود. پروسه صدور مجوز واردات دارو فرآیندی سخت گیرانه است و تمام قوانینی که در این خصوص در کشور وجود دارد، مطابق با استانداردهای فارماکوپه دارویی دنیاست و می بایست به طور کامل رعایت شود زیرا دارویی که مجوز وزارت بهداشت برچسب اصالت کالا، IRC را ندارد، قاچاق محسوب می شود. نکته متفاوت در قاچاق دارو نسبت به اغلب کالاها، قاچاق دوطرفه آن است. از یک طرف اقلام دارویی زیادی به کشورهای همسایه قاچاق می شود و از سوی دیگر محموله های داروهای قاچاق و تقلبی از مجراها و مسیرهای غیر قانونی، توسط افراد و شبکه هایی به کشور سرازیر میگردند (احمدی، ۱۳۹۲: ۹۶). بازگرداندن آرامش به بازار دارویی، ایجاد تعادل در عرضه و تقاضا، تدوین سیاست ملی روشن در حوزه دارو و مبارزه با شبکه های قاچاق و احتکار دارو بعنوان یکی از راهکارهای مطرح شده است. مسئولان سازمان غذا و دارو، عدم دسترسی مردم به داروهای اساسی را مهمترین عامل قاچاق دارو در کشور می دانند و اظهار دارند زمانی که دارو به میزان کافی موجود نباشد، شبکه قاچاق در پاسخ به نیاز واقعی مردم، فعالیت و پول خوبی را کسب می کند که در سال های ۹۰-۹۱ به علت تحریم ها، قاچاق دارو در ایران رونق بیشتری پیدا کرد. بخش دیگر قاچاق دارو در کشور به علت ممنوعیت قانونی به لحاظ فروش و مصرف از قبیل داروهای مخدر، سقط جنین و نیروزای هورمونی است اما داروهای قاچاق در همه جای دنیا به علت نامشخص بودن محل تولید، توزیع و شرایط نگهداری از قبیل حفظ زنجیره سرمایه غیرقابل استفاده محسوب می شود (عیسی آبادی و شاه قلعه، ۱۳۹۴: ۵۳). تبلیغات، ناآگاهی پزشکان و القاء نادرست از سوی آنان، مسائل فرهنگی و باور مصرف کنندگان به بهتر بودن کالای خارجی می تواند به افزایش قاچاق دارو دامن بزند. گفته می شود ۶۲ کارخانه داروسازی در کشورمان ۹۶ درصد داروی مصرفی کشور را تولید می کنند. بر اساس آمار غیررسمی برای تولید این داروها در کشورمان حدود ۲۵۰ میلیون دلار برای واردات مواد اولیه و بسته بندی آن، ارز هزینه می شود؛ اما چهاردرصد باقی مانده بازار دارویی کشور در اختیار داروهایی است که از خارج وارد می شود. هزینه ارزی این چهار درصد نیز حدود ۴۵۰ میلیون دلار است؛ بنابراین داروهای وارداتی به کشورمان داروهای بسیار گران قیمتی هستند که عمدتاً برای بیماران خاص و داروهای ضدسرطان و... صرف می شوند. بدین ترتیب ارزی برای تهیه مواد اولیه برای تولید ۹۶ درصد تولید در داخل و همچنین واردات چهاردرصد باقیمانده روی هم رفته رقمی بالغ بر ۷۰۰ میلیون دلار می شود که این رقم ۴۵ درصد هزینه و ارزش بازار داروی کشور را به خود اختصاص داده است؛ اما سهم ریالی و ارزی تولید داخلی دارو طی دهه اخیر هیچگاه بیشتر از ۶۵ درصد نشده است این در صورتی است که درصد داروهای وارداتی کشور ۴۰ تا ۳۵ درصد ارزش ریالی بازار دارو را به خود اختصاص داده است (ابریشمی و دیگران، ۱۳۸۶: ۹۴). این آمارها نشان دهنده آن است که صنعت داروسازی کشور یک صنعت ضعیف شده است که باید برای اعتبار بخشیدن به آن از این وضعیت خارج شده و سهم تولید داخل در صنعت دارو از نظر ریالی به ۸۰ درصد رسانده شود یعنی اگر معادله را به نفع داروهای تولید داخل برگردانیم، وضعیت بهبود می یابد و کیفیت دارو ارتقا پیدا می کند و در این زمینه بسته بندی، تبلیغات و مارکتینگ هم علاوه بر کیفیت بالای دارو، برای جذب مشتری لازم هستند و از این طریق می توان دارو راحتی به بازارهای خارجی هم صادر کرد ولی در حال حاضر حجم صادرات دارو، قابل توجه نیست. از طرف دیگر نظارت کمتری از نظر قیمت گذاری در خصوص داروهای خارجی وجود دارد، این امر نشان دهنده آن است که در خصوص این داروها آسان گیری شده است، زیرا وارد سیستم بیمه ای هم نمی شوند و دست شرکت ها برای قیمت گذاری دارو بازتر است (غفورنیا، ۱۳۹۱: ۸۶). اقتصاد ناسالم حاکم بر صنعت داروسازی کشور، بر کیفیت ارتقاء خدمت رسانی و منزلت حرفه ای داروساز موثر است، به طوری که ۱۰ درصد داروخانه ها، ۵۰ درصد فروش

دارویی کشور را در اختیار دارند. بعنوان مثال در تهران داروخانه هایی هستند که به علت اقتصاد ناسالم صنعت داروسازی، درآمد فروش دارویی آنها بسیار اندک است و در بسیاری از موارد به اندازه گذران زندگی فروش دارو ندارند. حدود ۱۰ هزار داروخانه در کشور هست، اما شاید گردش مالی در داروخانه برای همه متخصصان داروسازی رضایت بخش نباشد. از طرفی افرادی هستند که داروخانه هایی را به صورت زنجیره ای، اجاره می کنند و سیستم های خاصی هستند که سلامت داروخانه را مراعات نمی کنند که نوعی مافیاست و متأسفانه این افراد از راه های صحیحی سود کسب نمی کنند. از آنجایی که در تمام دنیا، رده دوم اعتماد مردم متعلق به داروسازان است، نمی بایست این جایگاه دچار خدشه شود امروزه بعضی از داروخانه ها مشغول توزیع داروهای قاچاق و تقلبی هستند که مصرف آنها می تواند سلامت مردم را به خطر بیندازد. با تاکید بر اینکه شاخص های ارزیابی خدمت در داروخانه ها را باید ارتقاء داد باید این آموزش به صورت برگزاری کارگاه های آموزشی و ارزیابی برنامه های بازآموزی ارزیابی شود که داروخانه صرفاً محل فروش دارو نیست و داروساز از کرامت و منزلت ارزیابی خدمت به مردم در جهت ارتقای سلامت عمومی جامعه برخوردار است؛ می بایست سعی شود گردش مالی داروخانه ها بهبود پیدا کند (عینی، ۱۳۹۷: ۵۵). می بایست با وضع قوانین سختگیرانه بر مصرف تولیدات داخلی تاکید و از ورود محصولات با کیفیت مشابه محصولات داخلی خودداری کرد. در ماده ۲۲ لایحه مبارزه با قاچاق کالا و ارز مجازات هایی را در خصوص واردکنندگان و توزیع کنندگان غیرقانونی این کالا پیش بینی کرده اند اما به نظر می رسد این قانون هنوز از بازدارندگی لازم برای ریشه کن کردن این موضوع برخوردار نیست اما این مجازات مانع از پرداخت دیه و خسارت های وارده ای نیست که ذیل این ماده گفته شده است (غفورنیا، ۱۳۹۱: ۸۷). قاچاق مواد و فرآورده های دارویی، مکمل ها و ملزومات و تجهیزات پزشکی مشمول مجازات قاچاق کالاهای ممنوع، موضوع ماده ۱۹ این قانون است. بر اساس لایحه مبارزه با قاچاق کالا و ارز، قاچاق دارو در فصل قاچاق کالاهای ممنوعه قرار گرفته است و مجازاتی که برای آن در نظر گرفته شده یک درجه بالاتر از مجازاتی است که برای متقلبان در نظر گرفته شده است. قاچاق دارو، لوازم آرایشی و بهداشتی در لایحه مبارزه با قاچاق کالا و ارز دو تا ۱۰ برابر قیمت اصل کالا جریمه دارد و علاوه بر این حبس و شلاق نیز برای مجازات مجرم دیده شده است و مجازات قاچاق سازمان یافته دارو و لوازم بهداشتی و آرایشی حتی می تواند حکم محارب هم باشد (پژویان، ۱۳۹۵: ۴۵).

۷- پدیده قاچاق و جلوه های آن در نظام جزایی

قاچاق، پدیده مذمومی است که اقتصاد را از مسیر صحیح دور ساخته و دستیابی به اهداف و برنامه های اقتصادی را با اختلال و دشواری همراه می سازد. در سال های اخیر، ورود غیرقانونی بسیاری از کالاهای غیرضروری نه تنها بخشی از منابع ارزی کشور را از سرمایه گذاری در امور تولیدی خارج ساخته، بلکه با ایجاد نوسانات شدید در حوزه ارزی، فشار تورمی را تشدید کرده و به حیات اقتصادی خانوارهای کم درآمد و اقشار آسیب پذیر لطمه زده است. از طرفی برای طرح ریزی جامع مبارزه با قاچاق صرف کنترل مبادی ورودی و خروجی و نیز مرزهای کشور کافی نیست، بلکه ضرورت دارد علتی که به قاچاق می انجامد با دقت ارزیابی و شناسایی شوند (احمدی، ۱۳۹۲: ۸۸). قاچاق کالا و ارز بخشی از اقتصاد کشور است که با هدف سودآوری شکل گرفته است چون دارای ماهیت پنهان است در اقتصاد کشور ثبت نمی شود و این امر می تواند باعث ضربه به متغیرهای اقتصادی شود. حجم بالای آن مصادف با حجم بالای عدم اطمینان در بخش های مولد و تولیدی است. هر جامعه ای در جهت تحقق اهداف خود نیاز به امنیت دارد (وطن پور، ۱۳۸۷: ۲۴)؛ به عبارت دیگر، نهادها و سازمان های جامعه باید در محیطی آرام و امن، بدون دغدغه خاطر و عوامل مزاحم، اهداف جامعه را تحقق بخشند. نقش مدیریت سازمانی و در این زمینه اهمیت بسزایی دارد زیرا می تواند با برنامه ریزیها، سازماندهی ها و هماهنگی ها و نظارت ها در ایجاد این امنیت نقش مهمی برعهده داشته باشد. نهادهای یک جامعه اگر از این امنیت بی بهره باشند، در جهت تحقق اهداف خود ناخواسته با مشکلات بی شماری روبرو می گردند که آثار زیان بخش و جبران ناپذیری برای جامعه در برخواهد

داشت (عینی، ۱۳۹۷: ۵۱)؛ اما قاچاق علت است یا معلول؟ در اینجا باید گفت که هر چند قاچاق کالا علت بسیاری از مشکلات فرهنگی و اقتصادی است، ولی در درجه اول پدیده ی قاچاق خود معلول بسیاری از عوامل مختلف از جمله سیاست های اقتصادی است. قاچاق کالا در ایران یک معلول است. با حذف کردن معلول، مسئله قاچاق حل نمی شود، بلکه باید عوامل ریشه ای پدید آورنده این معلول علت نما را پیدا کرد و با آن مبارزه شود (توکلی، ۱۳۸۹: ۱۶۳).

۸- ضرورت برخورد افتراقی در قبال قاچاق داروهای تقلبی و فاقد اعتبار

از دلایل عمده اهمیت برخورد افتراقی در قبال قاچاق داروهای تقلبی و فاقد اعتبار، طیف گسترده و حجم زیاد زیاندیدگان این پدیده است به تعبیر دیگر قاچاق به راستی جرمی است که هم ساحت هیئت حاکمه و هم ملت را جریحه دار می کند (بکاریا، ۱۳۸۰: ۱۲). با این وجود بررسی پیرامون آن، زمانی اهمیت مضاعف پیدا می کند که مسئله مهم سلامت و امنیت غذایی مصرف کنندگان با مخاطره جدی مواجه شود. از یک طرف اینگونه کالاها بدون اعمال هرگونه کنترل کیفی روانه بازار مصرف می شوند و از طرف دیگر شرایط نامناسب حمل، انبار و توزیع آنها، نگرانی های جدی را به دنبال دارد. قاچاق با پنهان کاری همراه و همزاد است. داروهای قاچاق از جمله اقلامی هستند که هم به دلیل عرضه انواع تقلبی و جعلی و هم به خاطر شرایط نامناسب نگهداری و توزیع، جان مصرف کنندگان را تهدید می کنند (پگی و زیرمن، ۱۳۹۱: ۱۳۰). علاوه بر دارو، مکمل ها، داروهای تقویتی، لوازم و تجهیزات پزشکی، مواد و فرآورده های خوراکی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی و فرآورده های زیستی (بیولوژیک) در صورتیکه بدون نظارت دستگاههای مسئول وارد و عرضه شوند، اثرات تخریبی همانند داروهای قاچاق را به دنبال دارند. (فصیحی، ۱۳۹۲: ۷۸)؛ بنابراین با توجه به اهمیت ویژه موضوع تأمین امنیت غذایی و سلامت مردم، حفاظت و حراست از سلامت عمومی و بهداشت جامعه از جمله وظایف و مسئولیتهای خطیر دولتها است. در این خصوص بند ششم از سیاست های کلی سلامت، بر امنیت غذایی و بهره مندی عادلانه آحاد مردم از سبد غذایی سالم، مطلوب و کافی و آب و تأکید کرده است. ابعاد گوناگون کمی و کیفی قاچاق کالاهای سلامت محور، ضررهای جانی و جسمانی مترتب بر مصرف این نوع کالاها و گستردگی دامنه خطر، لزوم اتخاذ یک سیاست کیفری افتراقی در مقابله با آنها را آشکار می سازد. با بررسی قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز می توان این نگاه افتراقی را در ابعاد مختلف آن مشاهده کرد.

۹- پیشینه تحقیق

حسین خانگی و خواجه امیری ۱۳۹۵، در تحقیقی با عنوان شناسایی شیوه های کنترل و مقابله ای نیروی انتظامی با قاچاق دارو، از تعداد ۱۵۰ نفر از پرسنل فرماندهی انتظامی استان کردستان که در زمینه مبارزه با قاچاق کالا و ارز فعالیت داشته یا درگیر آن بوده اند، برای تکمیل پرسشنامه ها استفاده نموده اند. براساس نتایج این تحقیق، شیوه اطلاعاتی بیشترین تأثیر را در کنترل و مقابله با قاچاق داشته و در رتبه اول قرار دارد و پس از آن، شیوه انتظامی، امکانات مالی و تجهیزاتی، شیوه رزمی-تاکتیکی و آموزش عوامل انسانی به ترتیب در رتبه های بعد قرار دارند. لذا نیروی انتظامی برای مبارزه با قاچاق دارو باید به همه آنها اهمیت داده و علاوه بر آن، شیوه های اطلاعاتی را با قدرت بیشتری به سرانجام برساند.

احسانبخش و بابایی ۱۳۹۵، در مقالهای با عنوان مسئولیت مدنی تولیدکنندگان و توزیع کنندگان دارو معتقدند که تردیدی نیست که فرآیند تولید و توزیع دارویی، متفاوت از سایر کالاها هستند. لذا در اعمال قوانین و مقررات کلی درخصوص آنها بایستی دقت لازم بشود. یافته های این پژوهش مبین آن است که در ایران نه تنها قوانین جامع و کاملی در این زمینه وجود ندارد، بلکه آگاهی عموم در ارتباط با این کالاها بسیار اندک است که این امر از چند حقیقت نشأت میگیرد؛ یکی وضعیت و نیاز مصرف کنندگان این نوع کالا و دیگر پیچیدگی این کالا که موجب می شود عیوب آن با بررسی عادی قابل شناسایی نباشد و گاه متخصصان نیز در بررسی آن دچار اشتباه شوند.

صفری، عباسی و گلشاهی ۱۳۹۴، در مقاله ای تحت عنوان شناسایی عوامل مؤثر بر عملکرد بازاریابی شرکتهای داروسازی: نقش میانجیگری بازاریابی اخلاقی با هدف شناسایی عوامل مؤثر بر بازاریابی اخلاقی و نقش آنان بر بهبود عملکرد بازاریابی از طریق اثر میانجیگری بازاریابی اخلاقی و بر مبنای مطالعه ای کیفی و کمی انجام داده اند. نتایج این پژوهش نشان می دهد که عوامل فردی، سازمانی، محیطی خاص و محیطی عام بر بازاریابی اخلاقی و بازاریابی اخلاقی بر عملکرد بازاریابی شرکت تأثیر مستقیم و مثبتی داشته اند. سایر نتایج بیانگر نقش میانجیگری بازاریابی اخلاقی در ارتباط با عوامل مؤثر بر عملکرد بازاریابی شرکتهای داروسازی هست.

رضازاده و جوادی نیکان ۱۳۹۳، در مقاله ای تحت عنوان تحلیلی بر فعالیت گروههای جرایم سازمانیافته در جرایم دارویی از سال ۲۰۰۸ تا ۲۰۱۴ معتقدند که شبکه های غیررسمی و گروه های سازمان یافته، انواعی مشابه از داروهای غیرمجاز نظیر داروهای برطرف کننده مشکلات مربوط به نعوظ، داروهای لاغری و همچنین مسکن ها و آرامبخش ها را قاچاق میکنند. جرائمی نظیر پولشویی، شبکه های فحشا و قاچاق اسلحه نیز با مجرمان فعال در شبکه های دارویی مرتبط هستند. بر پایه یافته های پژوهش آنها، اینترپل گزارشهای بسیاری در خصوص قاچاق غیرقانونی ترامادل دریافت کرده است که به نظر می رسد مبدأ این محموله ها آسیا بوده و این داروها از طریق مسیر خاورمیانه به مقصد غرب افریقا قاچاق شده اند. منجم زاده؛ سیاهی شادباد؛ آقاجانی و علوی ۱۳۹۲، در پژوهشی با عنوان بررسی داروهای تقلبی و قاچاق طی سال های ۸۹-۱۳۸۸ در استان آذربایجان شرقی، عنوان نموده اند که اغلب داروها، مکمل های لوازم خوراکی و آرایشی که در مقایسه با تولیدات داخلی به قیمت ارزانتر در بازار قاچاق عرضه میشوند، تقلبی بوده، اما به صورت شکیل، جذاب و با برندهای معروف در اختیار مشتریان قرار می گیرند. براساس نتایج تحقیق آنها، برخی از این قبیل کالاها فاقد ماده مؤثر بوده و چه بسا دارای ترکیبات خطرناک و نامربوط هستند.

بیگی و خوشبایری حاجیبابا ۱۳۹۰، در مقاله ای با عنوان قاچاق کالا و تعامل آن با جنایات سازمانیافته و تروریسم به بررسی ایرادها و نقاط ضعف و راه حل های رفع آن ها در قوانین موضوعه با بهره گیری از یافته های علوم جنایی پرداخته اند. یافته های تحقیق آنها بیانگر این هست که پیشگیری و مقابله با قاچاق کالای سازمان یافته و تأمین مالی اهداف تروریستی، نیازمند تدوین و اجرای سیاست جنایی منسجم و کارآمد است.

میراحمدیان ۱۳۸۸، در پایان نامه تحصیلی خود با موضوع سیاست جنایی تقنینی ایران در مبارزه با قاچاق کالا تأمین سلامت و بهداشت مردم را از اصولی ترین موارد انسانی می داند که تمام دولتها و جوامع به آن توجه ویژه دارند. یکی از بزرگترین تبعات منفی قاچاق کالا در ایران، اثرهای منفی بهداشتی آن در جامعه است. کالاهای تقلبی و غیراستانداردی که با قیمتی اندک در خارج کشور عرضه می شوند، مطلوبیت زیادی برای واردات قاچاق دارند. مواد خوراکی، لوازم آرایشی و بهداشتی و دارو از جمله این گروه از کالاها به حساب می آیند. نتایج این پژوهش نشان دهنده این است که مقنن در سیاست جنایی خود اقدام هایی را در راستای حفظ و تأمین سلامت و بهداشت به مردم انجام داده است که مجازاتهای مصوب با توجه به لطمه ها و آثار سوءورد کالاهای تقلبی و غیربهداشتی برای مصرف کنندگان، این مجازات ها به اندازه کافی بازدارنده نبوده و لذا معتقد است که با اینگونه افراد بایستی با شدت عمل بیشتری برخورد گردد.

فصیحی ۱۳۸۸، در مقاله ای تحت عنوان قاچاق دارو در ایران مهمترین دلیل قاچاق دارو به خارج را، وجود اختلاف بین قیمت دارو در بازار داخلی و بازارهای خارجی به ویژه کشورهای همسایه می داند و معتقد است در مواقعی گرانی دارو در کشور در بعضی موارد می تواند منجر به گرایش بیماران به تهیه ی داروی قاچاق شود. بسیاری از بیماران با وجود آگاهی و عدم تمایل، از سر اضطرار و ناچاری به خرید داروی قاچاق رضایت می دهند و یا به دلیل ناتوانی مالی به این کار مبادرت می نمایند. تشکیل شرکتهای وارداتی فوریتهی برای رفع کمبودهای مقطعی دارو از طریق تأمین سریع آن از یک منبع معتبر جهانی، سامان دهی مکملهای غذایی و قانونمندسازی ورود و ساخت مکملهای موردنیاز غذایی؛ تسهیل صدور پروانه های دارویی و راه

اندازی مراکز دارویی تک نسخه ای، از سیاستهایی بوده است که وزارت بهداشت در این خصوص اجرا کرده است. برپایه یافته های این تحقیق، مقابله فیزیکی مستقیم و برخورد قانونی، قضایی و انتظامی با تولیدکنندگان، عرضه کنندگان، واردکنندگان و تمامی عوامل متصدی قاچاق کالا نیز، کار مبارزه را تکمیل خواهد نمود. لذا باید پیش از همه، ضعف های قانونی موجود برطرف گردد.

نتیجه گیری

واژه قاچاق که در نظام حقوقی ایران دارای معانی مختلف است، دارای سابقه ای به عمر قانونگذاری کشور است. در این قوانین، تعریف حقوقی قاچاق از معنای ادبی آن دور نیست، ولی در دو دامنه و حیثه تعریف شده است؛ قاچاق در مفهوم موسع و قاچاق در مفهوم مضیق. اولین قانونی که در آن به قاچاق اشاره شده است، قانون تشکیل ایالات و ولایات و دستورالعمل حکام (ذیقعه ۱۳۲۵ ق) بود. ماده ی ۲۸۱ آن به نظارت در باب وظایف مدیر ضبطیه اشاره داشت و ممانعت از قاچاق و فروش اشیاء ممنوعه را از وظایف تابین دانسته بود؛ در منضمات «ب» ماده ۳۶ این قانون، مراجعه به قوای نظامی در صورت عدم کفایت مستحفظین سر حدی برای گرفتن قاچاق تجویز شده است. اگرچه امروزه معنای غالب واژه ی حقوقی قاچاق، ناظر به عبور کالاهای مختلف یا انسان از مرز است، ولی در اوایل شکل گیری نظام تقنینی در ایران، معنای قاچاق گسترده تر از دامنه مفهوم فعلی آن بوده است. به نحوی که هر جا که عوارض و مالیات های متعلقه به مناسبات اقتصادی پرداخت نمی گردید و یا به انحصارات وضع شده توسط دولتها از سوی افراد عادی نقض می گردید، به آن عمل قاچاق اطلاق می شد. به عنوان مثال در قانون انحصار نمک مصوب ۱۳۲۸ هجری قمری (معادل ۱۲۸۸ هجری شمسی) اشاره شده بود که انحصار استخراج و فروش نمک در سر معادن اعم از سنگی و آبی در کلیه ی ممالک محروسه ایران با دولت است و در ماده ی ۷ آن آمده بود: برای جلوگیری و منع قاچاق، وزارت فواید عامه نظامنامه لازمه این کار را تدوین نموده به موقع اجرا خواهد گذاشت (قلی زاده و دیگران، ۱۳۹۳: ۱۱۸). همچنین در ماده ۱ (قانون راجع به قاچاق عوارض بلدی آمده بود: هر کس در مورد مالی که موضوع عوارض بلدی است (جز در ماده ی ذیل) مرتکب قاچاق شود از حیث مجازات مشمول قوانین مربوط به قاچاق مالی که موضوع عایدات دولت است خواهد بود. در ماده ی ۲ همین قانون آمده بود: هر کس در مورد مالی که موضوع عوارض قپانداری است مرتکب قاچاق شود به تأدیه دو برابر عوارضی که برای آن مال مقرر بوده محکوم می شود. به این ترتیب ملاحظه می شود که معنای حقوقی قاچاق در سابقه تقنینی ایران فراتر از معنای ورود و خروج کالا از مرزهای کشور است.

منابع

۱. خلیل پور چالکیاسری، سیدعباس، (۱۳۹۸)، تحلیل کیفری قاچاق داروهای تاریخ مصرف گذشته و تقلبی در ایران، نشرقانون یار، تهران.
۲. اعظمی چهاربرج، حسین، (۱۳۹۳)، حبس، تعزیرات درس قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز، انتشارات سمت تهران.
۳. صالح ولیدی، محمد صالح، (۱۳۸۶)، حقوق کیفری اقتصادی، چاپ اول، نشر بنیاد حقوقی میزان، تهران.
۴. پاک نیت، مصطفی، (۱۳۹۳)، مبانی و آثار افتراقی شدن دادرسی کیفری، رساله دکتری حقوق کیفری و جرم شناسی دانشکده حقوق دانشگاه شهید بهشتی.
۵. سیف، الله مراد، (۱۳۸۷)، قاچاق کالا در ایران، انتشارات مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی، تهران.
۶. دهخدا، علی اکبر، (۱۳۳۹)، لغت نامه دهخدا، ۵۰ جلدی، جلد ۳۸، چاپ سیروس، تهران.
۷. زراعت، عباس، (۱۳۹۱)، قانون مجازات اسلامی درنظم حقوقی کنونی، انتشارات میزان، تهران.

۸. ساکی، محمدرضا، (۱۳۹۰)، *حقوق کیفری اقتصادی*، چاپ دوم، انتشارات جنگل، تهران.
۹. جعفری لنگرودی، محمد جعفر، (۱۳۹۲)، *ترمیم‌نولوژی حقوق*، چاپ هشتم، انتشارات کتابخانه گنج دانش، تهران.
۱۰. شهیدی، محمد حسن و ناصر، فرشاد گهر، (۱۳۷۵)، *روش تحقیق و مآخذ شناسی در علوم اجتماعی*، چاپ اول، انتشارات دانشکده امور اقتصادی، تهران.
۱۱. خلیل پورچالکیاسری، سیدعباس، (۱۳۵۶)، *مبارزه با قاچاقچیان دارو*، نشر قانون یار، تهران، صناعی، پرویز، حقوق جزای عمومی، ۲ جلدی، جلد اول، چاپ سوم، انتشارات دانشگاه شهید بهشتی، تهران.
۱۲. علی آبادی، عبدالحسین، (۱۳۴۳)، *حقوق جنایی*، ۵ جلدی، جلد اول، چاپ اول، انتشارات دانشگاه تهران.
۱۳. عمید، حسن، (۱۳۵۵)، *فرهنگ عمید*، چاپ اول، مؤسسه ی انتشارات امیر کبیر، تهران.
۱۴. معین، محمد، (۱۳۷۳)، *فرهنگ فارسی*، ۳ جلدی، جلد دوم، چاپ پنجم، مؤسسه انتشارات امیر کبیر، تهران.
۱۵. منصور، جهانگیر، (۱۳۹۵)، *مجموعه دیدگاه‌های قضائی (فضات دادگستری استان تهران)*، انتشارات معاونت آموزشی قوه قضائیه، تهران.
۱۶. مهدوی پور، اعظم، (۱۳۹۰)، *سیاست کیفری افتراقی در قلمرو بزهکاری اقتصادی*، نشر میزان، چاپ اول، تهران.
۱۷. مهدوی پور، اعظم، (۱۳۹۵)، *تعقیب و تحقیق جرم اقتصادی*، روش‌ها و ویژگی‌ها، دایره المعارف علوم جنایی و مجموعه مقاله‌های تازه‌های جنایی، کتاب دوم، نشر میزان، چاپ اول، تهران.
۱۸. نجفی ابرنآبادی، علی حسین، (۱۳۹۵)، *درباره سیاست جنایی افتراقی*، دیباچه ویراست چهارم درآمدی بر سیاست جنایی کریستین لازرژ، نشر میزان، تهران.
۱۹. نوربها، رضا، (۱۳۹۴)، *حقوق جزای عمومی*، انتشارات میزان، تهران.
۲۰. ابراهیمی، شهرام و مجید، صادق نژاد نائینی، (۱۳۹۳)، *تحلیل جرم شناسی جرایم اقتصادی*، پژوهش حقوق کیفری، سال دوم، شماره ۵.
۲۱. ابریشمی، حمید، مهرآرا، محسن، هبیتی، نازلی، (۱۳۸۶)، *بررسی واکنش متقارن اقتصاد زیر زمینی به تغییرات مالیات*، مجله تحقیقات اقتصادی، شماره ۷۹.
۲۲. احمدی، عبدالله، (۱۳۹۲)، *قاچاق کالا یا تجارت جرم*، فصلنامه مطالعات پیشگیری از جرم، سال دوم، شماره ۵.
۲۳. اصلانی اسلمرز، عابد، ترانه، کامران، سبحانی، پرویز، (۱۳۹۴)، *بررسی عوامل و زمینه‌های موثر بر رشد گرایش به قاچاق کالا از منظر مرزن‌نشینان*؛ مطالعه موردی شهرستان بانه، نشریه دانش انتظامی کردستان، شماره ۲۲، دوره ششم.
۲۴. انصاری، اعظم، (۱۳۸۵)، *بررسی قاعده ی سوق المسلمین و میزان حجیت آن*، ماهنامه ی کانون سردفتران، شماره ی ۶۷.
۲۵. بیابانی، غلامحسین، (۱۳۸۸)، *«قاچاق کالا نبردی بی صدا علیه اقتصاد کشور»*، نشریه کارآگاه، دوره دوم، سال دوم، شماره ۸.
۲۶. توکلی، کیاندرخت، (۱۳۸۹)، *نظام اداری و قاچاق کالا از علت شناسی تا راهکارهای پیشگیرانه*، فصلنامه مطالعات پیشگیری از جرم، سال پنجم، شماره ۱۴.
۲۷. پژیوان، جمشید و مجید، مداح، (۱۳۹۵)، *بررسی اقتصادی قاچاق در ایران*، پژوهشنامه اقتصادی، شماره ۵۳.
۲۸. پگی، چادوری و آلن، زبرمن، (۱۳۹۱)، *نگرشی بر تولید و تجارت کالاهای جعلی و تقلبی*، مترجم حبیب الله فصیحی، فصلنامه اقتصاد پنهان، شماره ۱۳.
۲۹. سبزواری، میترا، (۱۳۹۰)، *عمده ترین عمل اقتصادی، سیاسی اجتماعی، فرهنگی پدیده قاچاق*، فصلنامه بررسی های حقوقی، شماره ۱.

۳۰. حبیب زاده، محمد جعفر و امیرحمزه، زینالی، (۱۳۸۴)، درآمدی بر برخی محدودیت های عملی جرم انگاری، ضرورت ارزیابی منافع و مضار ایجاد یک جرم، مجله ی نامه مفید، شماره ۴۹.
۳۱. عرب مازاریزی، علی، (۱۳۹۲)، نقش موانع تجاری در پیدایش و گسترش قاچاق کالا، مجله اقتصادی معاونت امور اقتصادی و دارایی.
۳۲. عیسی آبادی، ابوالفضل و صفی الله، شاه قلعه، (۱۳۹۴)، ژئوپولیتیک ایران و تاثیر آن بر قاچاق کالا، فصلنامه تحقیقات جغرافیایی، سال ۲۸، شماره ۲.

Iran's Criminal Policy for the Unauthorized Sale of Corona Vaccine

Farhanaz Rezapour

Bachelor's Student, Faculty of Law, Khoi Branch, Payam Noor University, Khoi, Iran (Corresponding Author)
Vahidhomayoni@yahoo.com

Zahra Chailo

Bachelor's Student, Faculty of Law, Khoi Branch, Payam Noor University, Khoi, Iran

Samane Eyvazlu

Bachelor's Student, Faculty of Law, Khoi Branch, Payam Noor University, Khoi, Iran

Donya badakhsh

Bachelor's Student, Faculty of Law, Khoi Branch, Payam Noor University, Khoi, Iran

Hassan Alizadeh

PhD sStudent in International Law, Maragheh Branch, Islamic Azad University, Maragheh, Iran

Abstract

Background & Purpose: After the spread of the corona virus in 2019, the world economy entered a recession. Social relations and limited business environments and the livelihoods of many people around the world faced difficulties. In the meantime, and with the lack of an effective medicine against this disease, vaccine production is one of the solutions considered by governments to get out of the current crisis. Contraband drugs refer to drugs that are illegally imported and sold without an official license from the Ministry of Health, Medicine and Medical Education.

Research Method: The research method in this research is analytical and descriptive.

Findings: One of the main reasons that doubles the importance of this issue is the wide range and volume of victims of this phenomenon, especially where the important issue of health and food safety of consumers faces a serious risk.

Results: very widespread and devastating damages and dangers caused by the illegal entry of health-oriented goods and jeopardizing important issues such as the right to ensure the safety and health of consumers' food, health and pharmaceutical products and extensive physical and life risks caused by the consumption of health goods which is imported and supplied in the form of smuggling, prompted the legislator to adopt a discriminatory and strict criminal policy, by assigning Article 27 of the Law on Combating Goods and Currency Smuggling approved in 2013 to this issue, to openly criminalize drug smuggling and make it a crime. Economic introduction and the perpetrators of this type of smuggling are entitled to bear the punishments related to the smuggling of prohibited goods, and it stipulates specific and different formal and substantive provisions in criminalizing and responding to them.

Keywords: Smuggling, Vaccine, Economy, Corona